Лабораторна робота № 4

ОСНОВНІ ТИПИ ЗМІННИХ. ОПЕРАЦІЇ ТА ЇХ ПРІОРИТЕТ

Мета роботи:

Вивчити поняття: основні типи змінних, вказівники, операції та їх пріоритет.

Обладнання та програмне забезпечення:

- IBM сумісна персональна обчислювальна машина;
- онлайн компілятор мови програмування Сі, доступний за посиланням https://repl.it/languages/c

Завдання до роботи:

Написати програму для з використанням мови програмування Ci, котра реалізує наступні функції:

- використання основних типів змінних;
- реалізацію всіх операторів;
- обчислення складних математичних виразів.

Теоретичні відомості

Мова Сі підтримує 5-ть базових типів:

- символьний;
- цілочисельний;
- дійсний з одинарної точністю;
- лійсний з полвійною точністю
- void.

Тип void має три призначення:

- вказівка про неповернення значення функцією (void main());
- вказівка про неотримання параметрів функцією (int main(void));
- створення нетипізованого вказівника (void*).

Також існує, ще декілька типів, характеристики котрих наведено в таблиці нижче.

Тип	Розмір(біт)	Мінімум	Максимум
char	8	-2 ⁷ = -128	2 ⁷ - 1= 127
unsigned char	8	0	2 ⁸ - 1= 255
short	16	-2 ¹⁵ = -32768	2 ¹⁵ - 1= 32767
unsigned short	16	0	2 ¹⁶ - 1= 65535
long	32	-2 ³¹ = -2147483648	2 ³¹ - 1 = 2147483647
unsigned long	32	0	2 ³² - 1 = 4294967295
long long	64	-2 ⁶³	2 ⁶³ - 1
unsigned long long	64	0	2 ⁶⁴ - 1
int	апаратно залежний		
unsigned int	апаратно залежний		
float	32	-2 ¹²⁶	2 ¹²⁷
double	64	-2 ¹⁰²³	2 1023

Оператор - це символ, який повідомляє компілятору про необхідність виконання деяких математичних або логічних дій.

 ϵ три великі класи операторів: арифметичні, порівняння і логічні, бітові. Крім цього, Сі ма ϵ кілька спеціальних операторів.

ОПЕРАТОР	дія
Арифметичні оператори	
_	Віднімання, і також унарний мінус
+	Додавання
*	Множення
/	Ділення
%	Остача
	Декремент
++	Інкремент

ОПЕРАТОР	дія	
Оператори порівняння		
>	Більше	
>=	Більше рівно	
<	Менше	
<=	Менше рівно	
==	Рівно	
!=	Не рівно	
Логічні оператори		
&&	I	
	АБО	
!	HE	
Побітові оператори		
&	I	
1	АБО	
٨	додавання за модулем 2	
~	доповнення	
>>	зсув вправо	
<<	зсув вліво	

Пріоритет виконання арифметичних операцій наступний:

- 1. Вищий + (унарний плюс); (унарний мінус); ++; --; *; /; %
- 2. Нижчий +; (бінарні оператори)

Оператори одного пріоритету, виконуються компілятором зліва направо. Круглі дужки можна використовувати для зміни порядку обчислення. Круглі дужки в С трактуються так само, як і в усіх інших мовах — вони встановлюють найвищий пріоритет операцій.

Вказівник — це адреса змінної в пам'яті. Вказівник на змінну — це змінна, спеціально створена для зберігання вказівника на об'єкт певного типу.

Знаючи адресу змінної, можна істотно спростити роботу деяких програм. Вказівники мають три головних призначення в Сі:

- 1. Надають швидке звернення до елементів масиву.
- 2. Дозволяють функції модифікувати передані параметри.
- 3. Підтримують динамічні структури даних, наприклад списки.

Оператор *, доповнює &. Це унарний оператор, який повертає значення змінної за вказаною адресою.

Операція взяття адреси:

n = &x; // в змінній n міститься адреса змінної x, тобто n - вказівник Операція розіменування:

y = *n; // змінній у присвоюється значення, яке знаходиться за адресою n, - // тепер змінна у містить значення змінної х

Бібліотека math

math.h — заголовний файл стандартної бібліотеки мови програмування Сі, який надає прототипи функцій, розроблених для виконання простих математичних операцій.

Більшість функцій використовує числа з плаваючою комою.

Усі функції, котрі працюють з кутами, сприймають радіани а не градуси!

Функція	Опис	
$a\cos(x)$	Арккосинус	
asin(x)	Арксинус	
atan(x)	Арктангенс	
atan2(y, x)	арктангенс частки від ділення двох аргументів	
ceil(x)	округлення до найближчого більшого цілого числа	
$\cos(x)$	Косинус	
$\cosh(x)$	гіперболічний косинус	
$\exp(x)$	експоненційна функція е ^х	
fabs(x)	абсолютне значення, модуль	
floor(x)	округлення до найближчого меншого цілого числа	
fmod(x, y)	повертає залишок від ділення двох чисел x/y	
ldexp(x, exp)	повертає значення $x \times 2^{exp}$	
$\log(x)$	натуральний логарифм	
log10(x)	десятковий логарифм	
modf(x, p)	повертає дробову частину аргументу x , зі знаком аргументу x , цілу частину поміщає у вказівник p	
pow(x, y)	вираховує значення x^y	
$\sin(x)$	Синус	
sinh(x)	гіперболічний синус	
sqrt(x)	квадратний корінь	
tan(x)	Тангенс	
tanh(x)	гіперболічний тангенс	

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ РОБОТИ:

- 1. Опрацювати і засвоїти матеріал наведений в теоретичних відомостях.
- 2. Написати програму, котра ілюструє використання всіх арифметичних і логічних операторів мови Сі, для логічних побітових операцій використовувати представлення чисел в двійковому форматі.
- 3. Написати програму з введенням числа у змінну і виведенням її адреси та значення через вказівник.
- 4. Написати програму розв'язку квадратного рівняння, коефіцієнти якого вводяться з клавіатури.
- 5. В звіті навести копії екранів та написаний код.
- 6. Зробити висновки.